

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIVe KAMER

A R R E S T

**nr. 236.826 van 20 december 2016
in de zaak A. 205.198/XIV-35.760**

In zake : Christ VERHAEGHE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Peter Crispyn
kantoor houdend te 9030 Mariakerke
Mazestraat 16
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de POLITIEZONE 5453 RIHO
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Kurt Vanthuyne
kantoor houdend te 8870 Izegem
Baronstraat 68
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 12 juni 2012, strekt tot de nietigverklaring van “[h]et besluit [van 19 april 2012] van het politiecollege van de lokale politie zone Riho waarbij aan verzoeker de zware tuchtstraf inhouding van wedde van 2% gedurende 1 maand werd opgelegd (in voorkomend geval te vervangen door het verrichten van bijkomende niet bezoldigde prestaties voor een duur van 3 uren)”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en verzoeker heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Eric Lancksweerdts heeft een verslag opgesteld.

Verzoeker heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 mei 2016.

Kamervoorzitter Geert Debersaques heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Peter Crispyn, die verschijnt voor verzoeker, en advocaat Laura Vernackts, die *loco* advocaat Kurt Vanthuyne verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Marijke Van Limbergen heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoeker is hoofdinspecteur van politie bij de lokale politiezone PZ 5453 Roeselare-Izegem-Hooglede (hierna: de politiezone Riho).

3.2. Met het inleidend verslag van 17 oktober 2011 stelt het politiecollege, optredend als de hogere tuchtoverheid, voor om verzoeker de zware straf van inhouding van wedde van 2 % gedurende een maand op te leggen. In dit verslag wordt een uiteenzetting gegeven van de feiten, omstandigheden en

gevolgen, van de datum van kennisneming van de feiten en van het vaststaan, de kwalificatie en de toerekening van de feiten. Tevens bevat het een voorstel tot zware tuchtstraf, met de hiervoor reeds aangehaalde tuchtstraf.

3.3. Op 24 november 2011 stelt het politiecollege, optredend als hogere tuchtoverheid, voor om de zware tuchtstraf van inhouding van wedde van 2 % gedurende één maand op te leggen.

Tegen dit voorstel dient verzoeker een verzoek tot heroverweging in bij de Tuchtraad. In zijn definitief advies van 8 maart 2012 adviseert de Tuchtraad dat “ondanks de ernst van het tuchtvergriep, een lichte tuchtstraf van de blaam volstaat” en dit “[o]mdat recidive zeer onwaarschijnlijk lijkt, gelet op de ingesteldheid van verzoeker en zijn tot hertoe voorbeeldige loopbaan”.

3.4. Op 15 maart 2012 neemt het politiecollege voor om af te wijken van het advies van de Tuchtraad en om het oorspronkelijke strafvoorstel te behouden.

Op 28 maart 2012 dient verzoeker een verweerschrift in.

3.5. Het politiecollege legt op 19 april 2012 aan verzoeker de zware tuchtstraf van inhouding van wedde van 2 % gedurende 1 maand op, “een straf die, indien ze door betrokkene wordt aanvaard, zal kunnen worden uitgevoerd door het verrichten van bijkomende niet bezoldigde prestaties voor een duur van 3 uren”.

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Onderzoek van de middelen

A. Preliminair middel

Uiteenzetting van het middel

4. In een “preliminair middel” werpt verzoeker de onbevoegdheid van de steller van de handeling op en voert hij de schending aan van de artikelen 20, 38^{sexies} en 54 van de wet van 13 mei 1999 ‘houdende het tuchtstatuut van de personeelsleden van de politiediensten’ (hierna: de tuchtwet). Verzoeker betoogt dat zowel het voorstel van 15 maart 2012 om af te wijken van het advies van de Tuchtraad als de bestreden beslissing zijn ondertekend door de voorzitter van het politiecollege maar dat hem “vooralsnog” geen notulen bekend zijn waaruit blijkt dat het politiecollege, als bevoegde hogere tuchtoverheid deze beslissingen heeft genomen. Verzoeker plaatst zich vooralsnog op het standpunt dat beide beslissingen niet zijn genomen door het politiecollege en dus zijn aangetast door een manifeste onbevoegdheid.

5. In de memorie van wederantwoord merkt verzoeker op dat de verwerende partij bij haar memorie van antwoord weliswaar de notulen bijbrengt betreffende de intentie van 15 maart 2012 om af te wijken van het advies van de Tuchtraad, maar niet de notulen die betrekking hebben op de bestreden beslissing zelf. Verzoeker benadrukt het belang van de vereiste dat ook de beslissing van 15 maart 2012 door de bevoegde overheid moet zijn genomen. Alleen uit de notulen kan volgens verzoeker blijken dat het rechtsgeldig bevoegde orgaan de beslissing heeft genomen.

In de laatste memorie bemerkt verzoeker dat hij reeds in het verzoekschrift heeft gesteld dat zowel de intentie om af te wijken van het advies van de Tuchtraad als de bestreden beslissingen niet zijn genomen door het politiecollege. Voorts betwist verzoeker dat hij niet klaar en duidelijk zou hebben gesteld dat de beslissing om af te wijken van het advies van de Tuchtraad door een

onbevoegd orgaan werd getroffen en wijst hij erop dat dit een bevoegdheidskwestie betreft die de openbare orde raakt en dus voor het eerst kan worden opgeworpen voor de Raad van State.

Beoordeling

6. In tegenstelling tot wat verzoeker aanvoert, bevat het administratief dossier zowel de notulen van het politiecollege van 15 maart 2012 waarbij wordt voorgenomen om af te wijken van het advies van de Tuchtraad, als de notulen van het politiecollege van 19 april 2012 waarbij de bestreden beslissing wordt genomen. Uit deze notulen blijkt dat beide beslissingen werden genomen door het bevoegde orgaan, zijnde het politiecollege als de hogere tuchtoverheid voor verzoeker.

7. Het preliminaire middel is ongegrond.

B. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

8. In het eerste middel voert verzoeker de schending aan van “het beginsel der geheime stemming in persoonsgebonden aangelegenheden”. Volgens verzoeker is het een algemeen rechtsbeginsel dat de geheime stemming verplicht is telkens een collegiaal orgaan, zoals het politiecollege, een beslissing neemt over één of meer welbepaalde, individueel aanwijsbare personen, zoals een tuchtbeslissing. Het staat aan de verwerende partij om de naleving van deze substantiële vormvereiste te bewijzen, bijvoorbeeld door vermelding ervan in de notulen of in de beslissing van de vergadering. Verzoeker stelt vast dat zowel met betrekking tot het inleidend verslag als met betrekking tot het voorstel van straf, de notulen telkens vermelden dat er is besloten in gesloten zitting en bij éénparigheid van stemmen, maar niet dat er is gestemd bij geheime stemming. Aangezien aan verzoeker geen notulen bekend zijn met betrekking tot de bestreden beslissing,

plaatst hij zich op het standpunt dat zulks alsdan eveneens het geval is geweest. Het staat voor verzoeker dan ook vast dat dit algemeen rechtsbeginsel en substantieel vormvoorschrift is geschonden, hetgeen de bestreden beslissing vitiëert.

9. In de memorie van wederantwoord benadrukt verzoeker dat het aan de verwerende partij toekomt om het bewijs te leveren van de geheime stemming, hetgeen zij niet doet. Verzoeker wijst erop dat de verwerende partij in haar memorie van antwoord die dateert van 21 augustus 2012, niet betwist dat de geheime stemming de standaardprocedure is zodat de leer van het arrest nr. 219.773 van 18 juni 2012 van de Raad van State, die stelt dat er geen ongeschreven beginsel bestaat dat een geheime stemming oplegt aan een collegiaal orgaan in tuchtaangelegenheden, niet van toepassing is. Nu de verwerende partij zelf bevestigt dat zij geheim diende te stemmen, heeft zij die keuze aan zichzelf opgelegd en dient zij daarop, in toepassing van het consistentie- en vertrouwensbeginsel, te worden afgerekend. In zoverre de Raad van State zou menen dat de leer van het arrest nr. 219.773 wel van toepassing is, blijft verzoeker van mening dat er wel een algemeen beginsel tot geheime beraadslaging en stemming in persoonsgebonden aangelegenheden bestaat met als doel het waarborgen van de vrijheid en onafhankelijkheid van de leden van de vergadering om hun stem te kunnen uitbrengen. De geheime stemming is volgens verzoeker een beginsel op zich dan wel een uitvoering van het onafhankelijkheidsbeginsel.

In een laatste memorie volhardt verzoeker in zijn standpunt dat de verwerende partij zelf de mening is toegedaan dat zij de geheime stemming diende te respecteren.

Beoordeling

De schending van het ongeschreven beginsel van geheime stemming

10. Zoals de Raad van State, in algemene vergadering, in het arrest nr. 234.034 van 4 maart 2016 heeft overwogen, bestaat er in het administratief

recht geen ongeschreven beginsel dat een collegiaal orgaan verplicht om in tuchtaangelegenheden steeds geheim te stemmen.

Het door verzoeker geschonden geachte “beginsel der geheime stemming in persoonsgebonden aangelegenheden” is derhalve in rechte onbestaand. Het kan derhalve niet tot nietigheid van de bestreden beslissing leiden.

11. De argumenten ontwikkeld in de latere processtukken doen evenmin besluiten tot het bestaan van een dergelijk beginsel en beogen in wezen een nieuwe grondslag aan het middel te geven in het licht van de leer van het tussengekomen arrest nr. 219.773 van 18 juni 2012. Deze nieuwe argumenten kunnen niet worden ingepast in de initieel in het middel aangevoerde (niet bestaand bevonden) rechtsregel. Ze kunnen derhalve niet tot nietigverklaring leiden.

12. Het eerste middel is ongegrond.

C. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

13. Verzoeker voert in het tweede middel de schending aan van de artikelen 24 en 38sexies, derde en vierde lid, van de tuchtwet. Hij bekritiseert in het middel dat het strafvoorstel is genomen zonder dat het rechtsgeldig advies van de procureur des Konings werd ingewonnen. Hij leidt dit af uit het feitenrelaas. Op 7 november 2011 werd, in toepassing van artikel 24 van de tuchtwet, aan de procureur des Konings een voorstel van tuchtstraf overgemaakt met de vraag om advies. Omdat dit advies werd aangevraagd vooraleer verzoeker zijn verweerschrift had neergelegd, besliste het politiecollege op 24 november 2011 om zowel de vraag om advies als het advies uit het tuchtdossier te verwijderen, zodat er op dat moment geen advies bestond waar de hogere tuchtoverheid rekening mee kon houden. Dezelfde dag gaat de hogere tuchtoverheid over tot het voorstel van

straf dat op 2 december 2011 aan verzoekers tuchtverdediger is betekend. Ondertussen wordt met een brief van 30 november 2011 de procureur des Konings nogmaals om een advies gevraagd, met als bijlage het voorstel van tuchtstraf en een kopie van het ganse dossier. Met een faxbericht van 12 december 2011 maakt de procureur des Konings zijn advies over. Voor verzoeker staat het aldus onbetwistbaar vast dat dit beslissingsproces tot stand is gekomen met miskenning van artikel 24 van de tuchtwet: in plaats van een nieuw advies te vragen heeft de verwerende partij haar plicht tot adviesaanvraag terzijde geschoven, een definitieve beslissing genomen omtrent het voorstel tot straf en pas nadien alsnog een advies van de procureur des Konings gevraagd.

Verzoeker meent dat daarbij ook artikel 38sexies, derde lid, van de tuchtwet werd geschonden: de tuchtoverheid mag haar definitieve beslissing slechts meedelen na kennis te hebben genomen van het advies van de procureur des Konings of bij ontstentenis ten vroegste de dag na de periode waarin de betrokken overheid wordt geacht geen bijkomend advies te willen formuleren. Volgens verzoeker impliceert het begrip “meedelen” te dezen noodzakelijkerwijze ook het nemen van de beslissing zelf. In deze heeft de tuchtoverheid haar beslissing genomen op een moment dat de periode van advies voor de procureur des Konings nog liep.

Verzoeker acht het bijzonder ernstig dat de definitieve beslissing werd genomen zonder rechtsgeldig het advies van de procureur des Konings te hebben gevraagd en dit te hebben betrokken bij de definitieve oordeelsvorming. De miskenning van de substantiële adviesverplichting brengt volgens verzoeker niet enkel de nietigheid van de bestreden beslissing met zich mee, maar ook de op 2 december 2011 ter kennis gebrachte beslissing van 24 november 2011 moet aldus, toepassing makend van de theorie van de onbestaande rechtshandeling, voor niet bestaande worden gehouden. Gelet op het ontbreken van een beslissing genomen binnen de in het eerste lid van artikel 38sexies van de tuchtwet bedoelde termijn van vijftien dagen, waardoor de hogere tuchtoverheid wordt geacht af te

zien van de vervolging, is volgens verzoeker eveneens artikel 38^{sexies}, vierde lid, van de tuchtwet geschonden.

14. In de memorie van wederantwoord doet verzoeker de kritiek van de verwerende partij dat het voorstel van zware tuchtstraf niet het voorwerp uitmaakt van het beroep tot nietigverklaring af als irrelevant: de onwettigheid van het voorstel vitieert immers de bestreden eindbeslissing. Verzoeker betwist ook de bewering van de verwerende partij in haar memorie van antwoord dat een advies niet nodig was nu hij werd gestraft voor tekortkomingen op het vlak van de bestuurlijke politie en niet van de gerechtelijke politie. Hij verwijst te dezen naar de tenlastelegging vermeld in punt 2.2 van de bestreden beslissing, en dan met name het feit dat de betrokkene naderhand slachtoffer bleek te zijn van een diefstal met geweld en dat verzoeker niet grondig heeft geïnformeerd naar de juiste aard van de feiten, waardoor die persoon het commissariaat heeft verlaten zonder dat er een proces-verbaal of een verslag van de feiten werd opgesteld. Die feiten betreffen volgens verzoeker wel degelijk feiten die rechtstreeks betrekking hebben op de uitvoering van een opdracht van gerechtelijke politie. Inzake het concrete onderscheid tussen de bestuurlijke en de gerechtelijke politie, kan algemeen worden gesteld dat de bestuurlijke politie misdrijven en ongevallen tracht te voorkomen terwijl de gerechtelijke politie slechts zal optreden indien de bestuurlijke politie daar niet in is geslaagd. Het onderscheidend criterium is volgens verzoeker de concrete doelstelling: opheldering is de taak van de gerechtelijke politie, beheersing is die van de bestuurlijke politie. Volgens verzoeker wordt hem verweten te zijn tekortgeschoten op het vlak van opheldering, met name niet grondig te hebben geïnformeerd waardoor de persoon het commissariaat heeft verlaten zonder dat er een proces-verbaal werd opgesteld en dit in de omstandigheden dat die persoon, naar later bleek, slachtoffer van een misdrijf zou zijn geweest. Verzoeker merkt tevens nog op dat de verwerende partij het door hem ontwikkelde standpunt in zake de theorie van de onbestaande administratieve rechtshandeling niet betwist.

In de laatste memorie blijft verzoeker er bij dat hij wel degelijk is gestraft voor feiten die rechtstreeks betrekking hebben op de uitvoering van een opdracht van gerechtelijke politie. Het begrip “opdracht van gerechtelijke politie” kan daarbij, zoals door de Raad van State is bevestigd in het arrest nr. 213.921 van 16 juni 2011, niet minimalistisch worden benaderd. Het volstaat dat de feiten rechtstreeks verband houden met een opdracht waarbij verzoeker meewerkt aan het opsporen en vaststellen van misdrijven. Verzoeker stelt dat de persoon die zich aanbood en het commissariaat heeft verlaten zonder dat een proces-verbaal of een verslag werd opgesteld, slachtoffer bleek te zijn geweest van een misdrijf en dat hij werd gestraft omdat hij niet grondig had geïnformeerd naar de juiste aard van de feiten. De vaststelling van misdrijven, en de er op volgende opsporing, begint immers met het informeren naar aangiftes en klachten en het desgevallend opstellen van een proces-verbaal. Een dienst op het onthaal is bovendien niet gericht op de handhaving van de openbare orde, hetgeen onder de opdrachten van bestuurlijke politie valt, maar op het onthaal van burgers waarbij klachtenafhandeling van tel is. Voorts betwist verzoeker het standpunt dat artikel 24 van de tuchtwet niet vereist dat samen met het voorstel van tuchtstraf ook al het verweer moet worden voorgelegd aan de procureur des Konings. Verzoeker merkt daarbij nog op dat in deze een voorstel van straf werd overgemaakt door de vooronderzoeker, terwijl nergens uit blijkt dat het politiecollege tot een dergelijk voorlopig voorstel heeft besloten, zoals voorgeschreven door de wet.

Beoordeling

15. Artikel 24, tweede lid, van de tuchtwet bepaalt:

“Wanneer feiten werden gepleegd die rechtstreeks betrekking hebben op de uitvoering van een opdracht van gerechtelijke politie kan een zware tuchtstraf slechts worden opgelegd na het advies van de procureur des Konings tot wiens ambtsgebied de lokale politie of de op arrondissementeel niveau gedeconcentreerde directie of dienst van de federale politie waarvan het betrokken personeelslid deel uitmaakt, behoort. Voor de overige personeelsleden van de federale politie is het advies van de federale procureur of zijn gemachtigde vereist.”

In de toelichting bij het wetsvoorstel dat de tuchtwet is geworden, is in de algemene toelichting het volgende gesteld (*Parl. St. Kamer* 1998-99, nr. 1965-1, 2-3):

“[...]

De krachtlijnen van het ontwerp, opgesteld binnen de voormelde context, zijn dan ook de volgende:

[...]

10° ten slotte creëert het ontwerp een betrokkenheid voor die overheden waaraan geen bestraffingsbevoegdheid is toegekend maar wiens mening, gelet op hun verantwoordelijkheden, niet zomaar over het hoofd kan worden gezien: de adviesbevoegdheid toegekend, naargelang het geval, aan de minister van Justitie en de procureur des Konings, moet in dat raam worden begrepen.”,

alsook in de artikelsgewijze toelichting (p. 13):

“Dit artikel schets de adviesbevoegdheden.

Het betreft, naargelang het geval, de minister van Justitie en de bevoegde procureur des Konings in de tuchtprocedures op een wijze die rekening houdt met hun respectieve verantwoordelijkheden. Hun eventuele adviezen moeten binnen een termijn van twintig dagen worden verstrekt.

Bij wijze van voorbeeld is volgens de ontworpen bepaling het advies van de minister van Justitie vereist voor feiten gepleegd naar aanleiding van het verlenen van de sterke arm zoals bedoeld in artikel 44, derde lid, van de wet op het politieambt of in het raam van de politie van hoven en rechtbanken, de politie van de gevangenissen en de overbrenging van gevangenen (eerste lid, 2°).”

Artikel 24 van de tuchtwet bepaalt de gevallen waarin de tuchtoverheid, alvorens zij een personeelslid van het operationeel kader van de politiediensten een zware tuchtstraf oplegt, het advies moet inwinnen van, te dezen, de procureur des Konings. Deze adviesverplichting is een substantiële verplichting die er, te dezen, toe strekt de mening van de procureur des Konings gelet op zijn verantwoordelijkheden, te doen kennen inzake een voorstel tot het opleggen van een zware tuchtstraf.

16. Het advies van de procureur des Konings is enkel vereist wanneer de gepleegde feiten rechtstreeks betrekking hebben op de uitvoering van een opdracht van gerechtelijke politie.

Noch artikel 24 van de tuchtwet zelf, noch de parlementaire voorbereiding ervan verduidelijkt wat moet worden verstaan onder feiten “die rechtstreeks betrekking hebben op de uitvoering van een opdracht van gerechtelijke politie”. Het begrip “opdracht van gerechtelijke politie” komt wel voor in de wet van 5 augustus 1992 ‘op het politieambt’, waar het wordt geplaatst tegenover “opdrachten van bestuurlijke politie” en doelt op elke opdracht waarbij de politieambtenaar meewerkt aan de opsporing en de vaststelling van misdrijven zoals omschreven in artikel 15 van die wet. Hieruit volgt dat het volstaat dat de feiten rechtstreeks verband houden met een opdracht waarbij verzoeker meewerkt aan het opsporen en vaststellen van misdrijven.

17. Verzoeker meent dat de tenlastelegging vermeld in punt 2.2. van de bestreden beslissing doet blijken dat verzoeker wel degelijk werd gestraft voor feiten die rechtstreeks betrekking hebben op de uitvoering van een opdracht van gerechtelijke politie.

18. In de bestreden beslissing worden, onder het kopje “2.2 Tenlastelegging” de feiten die verzoeker ten laste worden gelegd als volgt omschreven:

“[Verzoeker], hoofd van de dienst onthaal, heeft in de nacht van 15 op 16 september 2011 tussen 00.00 uur en 01.00 uur, belast met de dienst onthaal, een persoon die zichtbaar gekwetst was maar zich moeilijk verstaanbaar kon maken omtrent de reden waarom hij zich aanbood, op een weinig behulpzame en onprofessionele manier opgevangen, door bij deze persoon die naderhand bleek slachtoffer te zijn van een diefstal met geweld, niet grondig te informeren naar de juiste aarde van de feiten waardoor deze persoon het commissariaat heeft verlaten zonder dat er een proces-verbaal of een verslag van de feiten werd opgesteld.”

Onder het kopje “2.3 Uiteenzetting van de gevolgen” wordt onder meer gesteld:

“[...]

Het niet ingaan op de noden van het publiek, het niet beantwoorden van rechtmatige vragen vanwege burgers zijn niet aanvaardbaar.

U moet gevolg geven aan elke oproep in verband met het vervullen van de dienst en alles vermijden dat het vertrouwen in het publiek in hun beschikbaarheid kan schaden.”

Onder het kopje “3. Vaststaan, kwalificatie en toerekening van de feiten” wordt het gedrag van verzoeker beschouwd als een inbreuk op de deontologische code en meer bepaald op:

“Art. 6: ...

Overigens vervult [de meerdere] in de uitoefening van zijn ambt een voorbeeldfunctie.

[...]

Art. 20 De personeelsleden geven de bevolking, de politieoverheden en de andere instanties waarmee ze moeten samenwerken, blijk van hun wil om de van hen verwachte dienst te verlenen. Daarmee getuigen zij van hun persoonlijke betrokkenheid bij de behartiging van het algemeen belang. [...]

Het niet ingaan op de noden van het publiek, het niet beantwoorden van rechtmatige vragen vanwege de burger, is dus in principe niet aanvaardbaar.

Art. 24. De personeelsleden eerbiedigen de waardigheid van elke persoon, ongeacht de redenen of omstandigheden die hen in contact brengen met die persoon. [...]

Art. 28. Het personeelslid vermijdt elke gedraging, zelfs buiten de uitoefening van het ambt, die het vervullen van de ambtsplichten in de weg kan staan of met de waardigheid van het ambt strijdig is (Art. 132 WGP).

Zij vermijden tevens elke gedraging die het vertrouwen van de bevolking in de politie kan aantasten.

[Verzoeker] heeft driemaal contact gehad met betrokkene zonder wat dan ook te ondernemen om deze zichtbaar gekwetste persoon te helpen.

Art. 63. De personeelsleden brengen de personen die hulp of bijstand vragen in contact met gespecialiseerde diensten (art. 46, eerste lid WPA).

Zij verlenen bijstand aan de slachtoffers van misdrijven, inzonderheid door hun de nodige informatie te verstrekken (art. 46, tweede lid WPA).

Zo verstrekken ze onder meer de gegevens betreffende de procedure of techno-preventieve raadgevingen.

Zij schenken in het bijzonder aandacht aan de kwaliteit van het eerste contact. Dit eerste contact wordt gekenmerkt door een dynamische aanpak, een niet-routinematige behandeling, een luisterend oor, een begripvolle en geduldige houding, alsook door de dringende praktisch hulp die door de omstandigheden is vereist.

De wettelijke plicht tot bijstand aan de mensen die daarom vragen en aan de slachtoffers van misdrijven is een gevolg van artikel 46 van de WPA.

Het verlenen van bijstand is een fundamentele taak van de politiediensten en maakt integraal deel uit van de dienstverlening aan de bevolking.

Bijstand aan mensen in nood vraagt vooral luisterbereidheid, begrip dat verwacht wordt en het ernstig nemen van bezorgdheden, het nemen van gepaste initiatieven door hetzij zelf op te treden, hetzij te verwijzen naar personen of diensten die aan de vraag of aan de opdracht een meer gepast gevolg kunnen geven.

Bijstand aan mensen in nood veronderstelt ook dat niemand zijn verantwoordelijkheid afwentelt of ontloopt in zaken die tot zijn bevoegdheid, tot zijn takenpakket of tot zijn mogelijkheden behoren.”

Verzoeker is hoofd van de dienst onthaal en het is in die context dat de tuchtfeiten zich voordeden. Uit de bestreden beslissing blijkt dat aan

verzoeker ten laste wordt gelegd, het “op een weinig behulpzame en onprofessionele manier” opvangen van een zichtbaar gekwetste persoon, door bij die persoon, die naderhand bleek het slachtoffer te zijn van een diefstal van geweld, “niet grondig te informeren naar de juiste aard van de feiten waardoor deze persoon het commissariaat heeft verlaten zonder dat er een proces-verbaal of een verslag van de feiten werd opgesteld.” De tuchtfeiten betreffen derhalve de in hoofde van verzoeker bestaande deontologische plicht tot hulp en bijstand aan de burger. Dit betreft geen opdracht van gerechtelijke politie maar wel van bestuurlijke politie zoals die inzonderheid is vervat in de artikelen 14 en 46 van de voormelde wet van 5 augustus 1992.

Uit de hiervoor nader bepaalde vereiste dat er een “rechtstreeks” verband moet zijn tussen de feiten en een opdracht van gerechtelijke politie volgt dat het niet volstaat dat naderhand de betrokken gekwetste persoon het slachtoffer bleek te zijn van een diefstal met geweld - en dus het slachtoffer van een misdrijf - om de hogere tuchtoverheid te verplichten het advies van de procureur des Konings te vragen, ook al wordt er voor dit misdrijf (g)een proces-verbaal of een verslag van de feiten opgesteld. Er was op het ogenblik dat de aan verzoeker tenlastegelegde tuchtfeiten zich voordeden, (nog) geen sprake van een “bij een politieambtenaar ingediende klacht[...] of aangifte[...]”, noch van “de nopens misdrijven verkregen inlichtingen en gedane vaststellingen” in de zin van de opdracht van gerechtelijke politie bepaald in artikel 40 van de voornoemde wet van 5 augustus 1992.

19. Uit wat voorafgaat volgt dat geen voorafgaand advies van de procureur des Konings is vereist vooraleer de hogere tuchtoverheid een zware tuchtstraf kon opleggen. Hieruit volgt dat artikel 24 van de tuchtwet niet is geschonden, zodat evenmin artikel 38sexies, derde lid, van de tuchtwet kan zijn geschonden.

20. Het tweede middel is ongegrond.

D. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

21. In het derde middel voert verzoeker de schending aan van artikel 3 van de tuchtwet. Verzoeker verwijst naar het feitenrelaas zoals hij dat in zijn verzoekschrift heeft ontwikkeld en meent dat hem geen toerekenbare fouten kunnen worden ten laste gelegd en dat het kwestieuze misverstand verschoonbaar is. Hoogstens kan er volgens verzoeker sprake zijn van een beoordelingsfout die slechts als een tuchtvergrijp kan worden beschouwd indien ze onverschoonbaar is en een normaal te goeder trouw handelend personeelslid de fout niet zou hebben gemaakt. Verzoeker herhaalt zijn versie van de feiten en besluit dat niet naar ernst en redelijkheid kan worden geoordeeld dat er een onverschoonbare beoordelingsfout voorligt dewelke een tuchtfeit in de zin van artikel 3 van de tuchtwet uitmaakt.

22. In de memorie van wederantwoord stelt verzoeker dat hij geen welles/nietes discussie wenst te voeren en dat de Raad van State zal oordelen of hij nu “werkelijk de baarlijke duivel is waar verwerende partij hem voor wil doen doorgaan”. Verzoeker betwist dat zijn tekortkomingen als diensthoofd van het onthaal flagrant zouden zijn, hetgeen volgens hem blijkt uit de reacties van de collega’s dewelke geenszins het vertrouwen in hem kwijt zijn. Verzoeker benadrukt dat hij, in tegenstelling tot wat de verwerende partij in haar memorie van antwoord stelt, reeds bij zijn eerste verhoor aanbracht spijt te hebben van het misverstand.

In de laatste memorie herhaalt verzoeker dat loutere beoordelingsfouten geen tuchtvergrijpen zijn. Verzoeker meent dat het duidelijk de wil van de wetgever is geweest dat evaluatie- en beoordelingsfouten geen tuchtvergrijpen zijn gelet op de aanvankelijke bedoeling om een tweede lid in die zin aan artikel 3 van de tuchtwet toe te voegen. Verzoeker haalt het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State omtrent die toevoeging aan waarin volgens hem duidelijk wordt gemaakt dat evaluatie- en beoordelingsfouten wel tuchtvergrijpen

kunnen uitmaken, maar dit niet noodzakelijk zijn. Of dit het geval is, hangt af van de concrete omstandigheden waarin de fouten worden gemaakt. Verzoeker erkent dat de overheid, luidens vaste rechtspraak van de Raad van State, discretionair oordeelt of handelingen tuchtrechtelijk moeten worden bestraft maar zij kan pas discretionair oordelen een handeling al dan niet te moeten bestraffen indien er sprake is van een tuchtfeit. Tot slot geeft verzoeker zijn eigen versie omtrent het hem verweten feit dat hij niet grondig heeft geïnformeerd bij het slachtoffer.

Beoordeling

23. Artikel 3 van de tuchtwet definieert het begrip “tuchtvergrijp” als volgt:

“Elke handeling of gedraging, zelfs buiten de uitoefening van het ambt, die een tekortkoming aan de beroepsplichten uitmaakt of die van aard is de waardigheid van het ambt in het gedrang te brengen, is een tuchtvergrijp en kan aanleiding geven tot het opleggen van een tuchtstraf.”

De tuchtoverheid heeft bij de uitoefening van haar tuchtbevoegdheid een discretionaire beoordelingsbevoegdheid, zowel op het stuk van de bewezenverklaring als op het vlak van de tuchtrechtelijke kwalificatie van de ten laste gelegde feiten. De tuchtoverheid die zich over het opleggen van een tuchtstraf wegens een bepaald feit moet uitspreken, vermag daarbij niet alleen te steunen op bekentenissen of vaststaande bewijzen, maar ook op getuigenissen, vermoedens, enz. Indien zoals te dezen, een tuchtregeling geen bijzondere bewijswaardering voorschrijft, beoordeelt de tuchtoverheid op discretionaire wijze de bewijswaarde van de gegevens uit het tuchtdossier om tot een bepaalde overtuiging te komen.

Het komt aan de Raad van State binnen het raam van zijn wettigheidstoezicht, niet toe om zelf een beoordeling te maken van het bewezen zijn van de ten laste gelegde feiten of van de kwalificatie ervan als tuchtvergrijpen in de zin van artikel 3 van de tuchtwet. De Raad van State is enkel bevoegd om desgevraagd na te gaan of de tuchtoverheid is uitgegaan van de juiste feitelijke

gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan binnen de perken van de redelijkheid tot haar besluit is gekomen.

24. Hetgeen aan verzoeker wordt ten laste gelegd is, zoals dit blijkt uit punt 2.2. van de bestreden beslissing, hiervoor reeds weergegeven (*supra*, punt 18). Er wordt naar verwezen. Voorst kunnen luidens de bestreden beslissing de feiten aan verzoeker worden toegerekend en maken ze tuchtfacten uit. De verwerende partij steunt zich bij de beoordeling van de feiten op het relaas van de derde-betrokkene, op het relaas van verzoeker zelf en op de camerabeelden van de loketruimte op het ogenblik van de feiten. Voorts is gesteld dat “door het stellen van dit gedrag of van deze handelingen is dit een tekortkoming aan de beroepsplichten en de waardigheid van het ambt” en heeft verzoeker “door het stellen van dit gedrag of handelingen een inbreuk gepleegd op de deontologische code” waarna die worden opgesomd (zie *supra*, punt 18).

Verzoeker heeft de feiten op zich nooit betwist, maar ze wel omschreven als een “inschattingsfout”. De tuchtoverheid beoordeelt discretionair of zij beoordelings- of inschattingsfouten van haar ambtenaren als tuchtrechtelijk strafbare vergrijpen aanmerkt. De verwerende partij blijft te dezen binnen de perken van haar beoordelingsbevoegdheid door ten aanzien van het hoofd van de dienst onthaal, het “op een weinig behulpzame en onprofessionele manier” opvangen van een zichtbaar gekwetste persoon, door bij die persoon, die naderhand bleek het slachtoffer te zijn van een diefstal van geweld, “niet grondig te informeren naar de juiste aard van de feiten waardoor deze persoon het commissariaat heeft verlaten zonder dat er een proces-verbaal of een verslag van de feiten werd opgesteld”, te beschouwen als een tekortkoming aan de beroepsplichten en de waardigheid van het ambt en als een inbreuk op de deontologische code - en dus als een tuchtvergrijp en niet als een niet-strafbare beoordelingsfout. Verzoeker geeft ter zake weliswaar blijk van een eigen feitelijke beoordeling van het incident van 15 op 16 september 2011, maar hij maakt niet aannemelijk dat de hogere tuchtoverheid in verband met de kwalificatie van de ten

laste gelegde feiten, op dat punt tot een conclusie is gekomen die de grenzen van de redelijkheid te buiten zou gaan.

25. Het derde middel is ongegrond.

E. Vierde middel

Uiteenzetting

26. In het vierde middel voert verzoeker de schending aan van artikel 54 van de tuchtwet, van de materiële motiveringsplicht en van het evenredigheids- en proportionaliteitsbeginsel, “betrokken op de strafmaat”.

In de eerste plaats zet hij uiteen dat het advies van de Tuchtraad weliswaar niet bindend is, maar wanneer de tuchtoverheid ervan wenst af te wijken, heerst er een bijzondere motiveringsverplichting. Verzoeker meent dat de motivering van de hogere tuchtoverheid op dat vlak niet deugdelijk is, derwijze dat ze de materiële motiveringsplicht schendt. De essentie van het advies van de Tuchtraad op het vlak van de strafmaat is, volgens verzoeker, dat tucht in hoofdorde het optimaal functioneren van de dienst beoogt en dat dit een opvoedend karakter kent. Dit kan niet worden verwezenlijkt door blinde repressie. Naast de ernst van de feiten is ook de ingesteldheid van het personeelslid van belang. De Tuchtraad betreft zodoende bijzondere elementen bij zijn advies inzake de strafmaat. Teneinde af te wijken, beroept de tuchtoverheid zich op een aantal elementen, die verzoeker vervolgens aanhaalt en bespreekt op hun deugdelijkheid. Hij komt vervolgens tot de vaststelling dat de hogere tuchtoverheid geenszins motiveert omtrent de precieze beweegredenen van de Tuchtraad om de blaam te adviseren, zij ontwijkt die volkomen. Volgens verzoeker verantwoorden geen van de daartoe aangehaalde redenen de afwijking van het advies. Verzoeker besluit dat de hogere tuchtoverheid te dezen niet precies heeft aangegeven waarom zij wenst af te wijken van het advies van de Tuchtraad en haar opgave van redenen volstaat

daartoe niet en/of is niet deugdelijk, derwijze dat artikel 54 van de tuchtwet en de materiële motiveringsplicht zijn geschonden.

Voorts meent verzoeker dat minstens de hem opgelegde tuchtstraf in strijd is met het evenredigheids- en proportionaliteitsbeginsel omdat er een wanverhouding is tussen de tuchtsanctie en de tuchtinbreuk. Hij wijst op het bijzonder groot spanningsveld tussen het advies van de Tuchtraad en de opgelegde straf. Volgens hem moet er rekening worden gehouden met de situationele context waaruit genoegzaam blijkt dat er geen sprake is van enige kwader trouw maar enkel van een misverstand, als met de concrete gevolgen voor hem: de tuchtsanctie heeft naast een moreel effect ook een financieel gevolg. Verzoeker besluit daarop dat de opgelegde straf onredelijk en disproportioneel is.

27. In zijn memorie van wederantwoord verwijst verzoeker naar wat hij in zijn verzoekschrift heeft uiteengezet.

In de laatste memorie verwijst verzoeker, wat betreft de deugdelijkheid van de motieven om af te wijken van het advies van de Tuchtraad, integraal naar de uiteenzetting in zijn verzoekschrift. Hetzelfde doet hij inzake het evenredigheids- en proportionaliteitsbeginsel. Verzoeker merkt wel nog op dat het geven van een opportuniteitsoordeel niet kan verschonen dat de motieven/beweringen toch minstens een zekere grond in de werkelijkheid moeten hebben en/of aantoonbaar moeten zijn. Voorts herhaalt hij dat de tuchtoverheid geenszins de determinerende beweegredenen heeft ontmoet waarom precies de Tuchtraad adviseerde om een blaam op te leggen en benadrukt dat de hogere tuchtoverheid in het kader van haar motiveringsverplichting om af te wijken van het advies, rekening dient te houden met wat de Tuchtraad opwerpt. Volgens verzoeker heeft de Raad van State impliciet maar zeker gesteld dat indien de tuchtoverheid wil afwijken van het advies van de Tuchtraad, zij zulks kan doen, maar dat zij daarvoor “goede gronden” moet hebben. Zodoende moet de tuchtoverheid het advies betrekken bij haar motivering. In het andere geval kan zij

onmogelijk goede gronden hebben en is de fase voor de Tuchtraad feitelijk gezien een maat voor niets.

Beoordeling

De schending van artikel 54 van de tuchtwet

28. Artikel 54 van de tuchtwet, zoals het van toepassing was op het voorliggende geschil bepaalt:

“Wanneer de hogere tuchtoverheid beoogt af te wijken van het advies, dan moet zij de redenen hiertoe aangeven en ze, samen met de voorgenomen straf, ter kennis brengen van de betrokkene. Deze kan een schriftelijk verweer indienen binnen de tien dagen na de kennisgeving, op straffe van verval.”

Op grond van deze bepaling is de hogere tuchtoverheid op geen enkele wijze gebonden door het advies van de Tuchtraad, noch wat de uiteenzetting van de feiten en de toerekening ervan aan het betrokken personeelslid betreft, noch wat de kwalificatie van die feiten als tuchtvergrijp betreft, noch wat de voorgestelde tuchtstraf betreft. Wanneer de hogere tuchtoverheid beoogt af te wijken van het advies, moet zij wel de redenen hiertoe aangeven en ze, samen met de voorgenomen straf, ter kennis brengen van het betrokken personeelslid (GwH 28 februari 2013, nr. 25/2013, punt B.7.)

Deze in hoofde van de hogere tuchtoverheid opgelegde specifieke pleegvormen om de redenen tot afwijking van het advies van de Tuchtraad aan te geven en ter kennis te brengen van het personeelslid, strekken ertoe om aan het betrokken personeelslid, ter vrijwaring van zijn recht van verdediging, de mogelijkheid te bieden zich schriftelijk tegen het voorstel tot afwijking te verweren en de redenen daartoe te betwisten.

29. Uit het administratief dossier blijkt dat de hogere tuchtoverheid op 15 maart 2012 het voornemen formuleerde om af te wijken van het advies van de Tuchtraad en houdende een voorstel tot het opleggen van de zware tuchtstraf

van de inhouding van wedde van 2 % gedurende een maand. In dit voorstel zijn de volgende redenen uiteengezet om af te wijken van het advies van de Tuchtraad:

“Wat de sanctie betreft, heeft de tuchtraad op datum van 08 maart 2012 voorgesteld om een lichte straf, de blaam, op te leggen, welke afwijkt van het initieel voorstel van de hogere tuchtoverheid.

Wij beogen evenwel af te wijken van dit advies om de volgende redenen:

- De feiten, door [verzoeker] gepleegd, zijn zeer ernstig.
- De houding van [verzoeker] brengt de waardigheid van het ambt in het gedrang. De burger moet ten allen tijde kunnen rekenen op de hulp en bijstand van de politie.
- De houding van [verzoeker] valt als zeer onprofessioneel te bestempelen en had zware gevolgen ook op gerechtelijk vlak.
- [Verzoeker] heeft het vertrouwen geschonden dat in hem als diensthoofd van de dienst onthaal werd gesteld.
- De houding van [verzoeker] werkt de normvervaging bij andere collega's in de dienst onthaal in de hand en dit zeker gezien zijn voorbeeldfunctie als diensthoofd. Het is [verzoeker] die het voorbeeld moet geven over hoe het onthaal dient te gebeuren.
- [Verzoeker] nam zijn verantwoordelijkheid niet als politieambtenaar en nam geen enkel initiatief om de persoon bijstand of hulp te bieden. Het feit dat de persoon misschien bij drank was, mag geen weerslag hebben op de inschatting van de feiten en het aanhoren van de klacht.
- De reactie van [verzoeker] gedurende het onderzoek waarbij hij blijk gaf van een totaal gebrek aan schuldinzicht. Hij verschuilt zich achter een aantal uitvluchten en zegt zelfs in het vervolg zo iemand als een dronkelap te beschouwen en op te sluiten.
- Het toegeven van zijn inschattingsfout al veel vroeger kon gebeuren tegenover de gewone en hogere tuchtoverheid waardoor het vertrouwen in [verzoeker] mogelijks gebleven was.
- Het advies van de deskundige van de Algemene Inspectie die om voor de gepleegde feiten zelfs een inhouding van 10% van de brutomaandwedde gedurende één maand voorstelt.”

Dit voorstel is ter kennis gebracht van verzoekers tuchtverdediger, die vervolgens op 28 maart 2012 tegen dit voorstel een verweerschrift heeft ingediend. Aangenomen wordt dat verzoeker aldus de redenen kent waarom de hogere tuchtoverheid voorneemt af te wijken van het advies van de Tuchtraad en dat hij er zich inhoudelijk tegen heeft kunnen verweren, hetgeen hij (inhoudelijk) heeft gedaan. Dit volstaat in het licht van het geschonden geachte artikel 54 van de Tuchtwet. De enkele omstandigheid dat verzoeker zich niet kan vinden in de opgegeven redenen en die inzonderheid ondeugdelijk bevindt, maken die daarom niet onwettig.

30. In de mate dat het middel de schending aanvoert van artikel 54 van de tuchtwet is het ongegrond.

De schending van de materiële motiveringsplicht

31. Verzoeker voert in essentie aan dat de materiële motiveringsplicht is geschonden doordat de in het voornemen om af te wijken van het advies van de Tuchtraad opgegeven redenen niet deugdelijk zijn.

32. De materiële motiveringsplicht houdt in dat iedere administratieve rechtshandeling moet steunen op motieven waarvan het feitelijk bestaan naar behoren is bewezen en die in rechte ter verantwoording van die handeling in aanmerking kunnen worden genomen.

Onder administratieve rechtshandeling in de zin van het voormelde beginsel dient te worden verstaan een handeling waarbij wordt beoogd rechtsgevolgen te doen ontstaan of te beletten dat zij tot stand komen, met andere woorden waarbij wordt beoogd wijzigingen aan te brengen in een bestaande rechtstoestand, dan wel zodanige wijzigingen te beletten.

33. Het in artikel 54 van de tuchtwet vervatte voornemen om af te wijken van het advies van de Tuchtraad heeft de draagwijdte van een niet-bindend voorstel. Het is derhalve een louter voorbereidende handeling tot de definitieve beslissing, die de rechtstoestand van verzoeker niet nadelig raakt noch een zeker en definitief schadelijk gevolg heeft. Hieruit volgt dat het niet binnen het toepassingsgebied van het geschonden geachte beginsel valt.

De aangevoerde schending kan derhalve niet tot nietigheid van de bestreden beslissing leiden.

34. In de mate dat het middel de schending aanvoert van de materiële motiveringsplicht is het niet ontvankelijk.

De schending van het evenredigheids- en proportionaliteitsbeginsel

35. Verzoeker betwist in het middel eveneens de proportionaliteit of de evenredigheid van de opgelegde tuchtstraf.

36. Het komt aan de tuchtoverheid toe te oordelen met welke tuchtsanctie een bepaald tuchtvergrijp moet worden gesanctioneerd.

Het komt aan de Raad van State binnen het raam van zijn wettigheidstoezicht, niet toe om zelf een beoordeling te maken van de strafmaat. De Raad van State is enkel bevoegd om desgevraagd na te gaan of de tuchtoverheid bij de keuze van de strafmaat, al dan niet het evenredigheidsbeginsel schendt.

Een schending van dit algemeen beginsel van behoorlijk bestuur, veronderstelt dat de tuchtoverheid bij het nemen van de beslissing onredelijk heeft gehandeld, met andere woorden dat zij haar beleidsvrijheid onjuist heeft gebruikt. Het proportionaliteits- of evenredigheidsbeginsel kan derhalve slechts geschonden zijn indien de tuchtoverheid een beslissing neemt die dermate afwijkt van het normale beslissingspatroon, dat het niet denkbaar is dat een andere zorgvuldig handelende tuchtoverheid in dezelfde omstandigheden tot deze besluitvorming zou komen.

De Raad van State gaat bij de beoordeling van de evenredigheid van de bestreden beslissing uit van de feiten zoals ze blijken uit de bestreden beslissing en waarvan verzoeker de onwettigheid niet heeft aangetoond, getoetst aan de door verzoeker in het middel aangevoerde argumenten die volgens verzoeker doen blijken dat de bestreden beslissing het redelijkheids- of evenredigheidsbeginsel miskent.

37. Verzoeker is een politieambtenaar en heeft aldus een voorbeeldfunctie. Dit betekent dat kan worden aangenomen dat de tuchtoverheid principieel een strenge houding aanneemt ten aanzien van tuchtvergrijpen.

Uit de bestreden beslissing blijkt dat verzoeker als hoofinspecteur tot het middenkader behoort, het hoofd is van de dienst onthaal en dat het in die context is dat het tuchtvergriep zich voordeed. Uit de bestreden beslissing blijkt dat aan verzoeker ten laste wordt gelegd, het “op een weinig behulpzame en onprofessionele manier” opvangen van een zichtbaar gekwetste persoon, door bij die persoon, die naderhand bleek het slachtoffer te zijn van een diefstal van geweld, “niet grondig te informeren naar de juiste aard van de feiten waardoor deze persoon het commissariaat heeft verlaten zonder dat er een proces-verbaal of een verslag van de feiten werd opgesteld.” Bij de behandeling van het derde middel is reeds vastgesteld dat de tuchtoverheid de grenzen van de redelijkheid niet te buiten is gegaan door de feiten die zich hebben afgespeeld in de nacht van 15 september 2011 op 16 september 2011 als een tuchtvergriep te beschouwen. Uit de bestreden beslissing blijkt dat de hogere tuchtoverheid de zware tuchtstraf van de inhouding van wedde van 2 % gedurende een maand heeft opgelegd voor de hiervoor vermelde tuchtfeiten.

Door aldus *in concreto* te oordelen dat voor dit tuchtvergriep de voormelde zware straf wordt opgelegd, is de verwerende partij de grenzen van een redelijke uitoefening van haar beoordelingsvrijheid inzake de keuze van de strafmaat niet te buiten gegaan. De argumenten van verzoeker leiden niet tot een andere conclusie. Het enkele gegeven dat er een bijzonder groot spanningsveld is tussen het advies van de Tuchtraad en de bestraffing, maakt daarom de keuze door de hogere tuchtoverheid niet onredelijk. De bemerking dat er in hoofde van verzoeker geen sprake was van enige kwade trouw leidt evenmin tot die conclusie. Tot slot zijn de concrete gevolgen die verzoeker ziet in de strafmaat - het moreel-stigmatiserend effect en het financieel gevolg - eigen aan de concrete straf en doen ze te dezen niet blijken van een onredelijk gebruik door de hogere tuchtoverheid van haar beleidsvrijheid. Uit wat voorafgaat volgt dat verzoeker te dezen in zijn verzoekschrift inzake de strafmaat weliswaar een andere mening toegedaan is dan die van de hogere tuchtoverheid, maar dit maakt op zich niet aannemelijk dat de hogere tuchtoverheid in verband met de beoordeling van de

strafmaat tot een onredelijke conclusie is gekomen waaruit de schending van het redelijkheids- of proportionaliteitsprincipe moet blijken.

38. Het vierde middel is ongegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. Verzoeker wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van twintig december tweeduizend zestien, door de Raad van State, XIVE kamer, samengesteld uit:

Geert Debersaques,	kamervoorzitter,
Carlo Adams,	staatsraad,
Kaat Leus,	staatsraad

bijgestaan door

Johan Pas,	griffier.
------------	-----------

De griffier

De voorzitter

Johan Pas

Geert Debersaques